

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 8760

Ekli "2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulmasına, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi gereğince karar verilmiştir.

25 Temmuz 2024

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

2024-2026 YILLARINDA YAPILACAK HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİNE İLİŞKİN KARAR

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Karar; ülke hayvancılığının geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, hayvancılık politikalarının yürütülmesinde etkinliğin artırılması, üretim planlamasına katkı sağlanması, yerli üretimin teşvik edilmesi, üretim, verimlilik ve kalitenin artırılması, hayvan genetik kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanmış olup hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususları kapsar.

Hayvansal üretimin desteklenmesi

MADDE 2- (1) Temel hayvancılık destekleri şunlardır:

a) Büyükbaş hayvancılık destekleri: Tarım ve Orman Bakanlığı (Bakanlık) tarafından belirlenen programlı aşuları tamamlanmış, yılı içinde doğan, 4 ay (120 gün) ve üzeri yaşta buzağı/malaklara hastalıktan ari işletmeler hariç en fazla 500 baş ile sınırlı olmak üzere 2024 yılı için 1.000 TL/baş temel destek, buzağının doğduğu işletmeye ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan yetiştiricilere hastalıktan ari işletmeler hariç en fazla 500 baş ile sınırlı olmak üzere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Destekleme amaçlı veri tabanlarında yapılan sorgulama tarihi itibarıyla en fazla 20 baş hayvana sahip işletmelerdeki buzağı/malaklar için ilave 1 katsayı.

2) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın yetiştiricilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış yetiştiricilerin işletmelerinde doğan buzağı/malakları için ilave 0,7 katsayı.

3) Tarımsal Üretim Planlanması Kurulu tarafından süt havzası olarak belirlenen Amasya, Çorum, Tokat, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Muş, Erzurum ve Tunceli illeri ile besi havzası olarak belirlenen Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Şırnak, Tunceli ve Van illerindeki buzağı/malaklar için ilave 0,5 katsayı.

4) Suni tohumlama sonucu veya embriyo transferi yapılan sığırlardan doğan buzağı/malaklar için ilave 0,8 katsayı.

5) Yerli sperma üretim merkezlerindeki boğaların spermaları ile suni tohumlama sonucu veya embriyo transferi yapılan sığırlardan doğan buzağı/malaklar için ilave 0,5 katsayı.

6) Buzağılarda; soy kütüğü desteklemesine ilişkin Bakanlıkça belirlenen şartlar doğrultusunda 5/12/2011 tarihli ve 28133 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hayvanlarda Soy Kütüğü ve Ön Soy Kütüğü Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında A, B sınıfı işletmelerde doğan buzağılar ile bu işletmelerde doğan damızlık kütüğü sınıfı A, B olan dişi buzağılardan Bakanlıkça yetkilendirilmiş laboratuvarlarda Genomik test yaptırılanlar için ilave 1,5 katsayı, C sınıfı işletmelerde doğan buzağılar ile malaklar için ilave 0,8 katsayı.

7) Ari işletmelerde doğan dişi buzağı/malaklar için ilave 4 katsayı.

8) AB onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip işletmelerdeki dişi buzağı/malaklar için ilave 0,6 katsayı.

9) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütlere üye olan yetiştiricilerin buzağı/malakları için ilave 0,2 katsayı.

b) Küçükbaş hayvancılık destekleri: Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliğine üye yetiştiricilerin (birlik olmayan illerde bu şart aranmaz), Bakanlıkça belirlenen aşuları tamamlanmış, yılı içinde doğan ve doğduğu işletmede en az 4 ay (120 gün) kalan oğlak/kuzularına 2024 yılı için 200 TL/baş temel destek ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan yetiştiricilere, oğlaklar ile kuzular için aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Destekleme amaçlı veri tabanlarında yapılan sorgulama tarihi itibarıyla en fazla 100 baş anaç koyun-keçi varlığına sahip işletmelerdeki oğlaklar ile dişi kuzular için ilave 1 katsayı.

2) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın yetiştiricilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış yetiştiricilerin işletmelerinde doğan oğlak/dişi kuzular için ilave 0,7 katsayı.

3) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütlere üye olan yetiştiricilerin işletmelerinde doğan oğlak/kuzuları için ilave 0,2 katsayı.

4) Temel destek şartlarını sağlayan 100 baş ve üzeri anaç koyun-keçi varlığına sahip işletmelere en fazla bir sürü yöneticisi için ve sadece 100 baş üzerinden ilave 1,8 katsayı.

c) Atık desteği: Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine, 2024 yılı için büyükbaş hayvan atıkları için 5.000 TL/baş, küçükbaş hayvan atıkları için 1.000 TL/baş destek ödenir.

ç) Arıcılık desteği: Bakanlık Arıcılık Kayıt Sistemine kayıtlı, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına 2024 yılı için 100 TL, üye olmayanlara 80 TL temel destek ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan üreticilere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın üreticilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış üreticilerin arılı kovanları için ilave 0,4 katsayı.

2) Planlama kapsamında, gezginci arıcılık yapan üreticilerin arılı kovanları için ilave 0,3 katsayı.

3) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütlere üye olan üreticilerin arılı kovanları için ilave 0,2 katsayı.

d) İpek böceği desteği: Ürettiği yaş kozayı Kozabirlik/kooperatifleri veya faaliyet alanı kozadan flatürle ipek çekimi ve işleme olan tüzel kişilik vasıflarına haiz işletmelere satan üreticilere 2024 yılı için 1.000 TL/kg temel destek ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan üreticilere aşağıda belirtilen katsayının temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın üreticilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış üreticilerin yaş kozalarının kilogramına ilave 0,4 katsayı.

(2) Ürün geliştirme destekleri şunlardır:

a) Çiğ süt desteği: 1/1/2025 tarihinden itibaren, üretmiş olduğu çiğ sütü 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik kapsamındaki süt işleme tesislerine satan ve 5 inci maddede yer alan bir tarımsal amaçlı örgüte üye/ortak olan üreticilere; manda, koyun, keçi ile niteliğine ve pazarlama şekline göre inek sütüne, Bakanlığın belirleyeceği dönemler ve kriterler ile üretim maliyeti dikkate alınarak belirlenen birim tutarlar üzerinden temel destek ödemesi yapılır. Temel destek şartlarını sağlayan üreticilere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir. (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerdeki şartları sağlayanlar, bu katsayıların sadece en yükseğinden yararlandırılır.

1) Destekleme amaçlı veri tabanlarında inek ve mandalardan günlük olarak en fazla toplam 430 litre, koyun ve keçilerden ise günlük olarak en fazla toplam 100 litre çiğ süt üreten ve onaylı bir süt işleme tesisine satan işletmelerin sütü için ilave 0,3 katsayı.

2) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın üreticilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış üreticilerin ürettikleri süt için ilave 0,3 katsayı

3) Tarımsal Üretim Planlanması Kurulu tarafından süt havzası olarak belirlenen Amasya, Çorum, Tokat, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Muş, Erzurum ve Tunceli illerinde üretilen süt için ilave 0,4 katsayı.

4) Manda, koyun, keçi sütü için ilave 0,8 katsayı.

5) Çiğ sütü kendi tankında soğutarak direkt onaylı süt işleme tesisine satan üreticinin sütü için ilave 2 katsayı.

6) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütler üzerinden pazarlanan süt için ilave 2 katsayı, diğer tarımsal amaçlı örgütler üzerinden pazarlanan süt için ilave 1,5 katsayı.

7) Hastalıktan arı işletmeler veya AB Onaylı işletmelerde üretilen süt için ilave 3 katsayı.

b) Üretmiş olduğu çiğ sütü, süt piyasasının düzenlenmesi uygulaması kapsamında, tarımsal amaçlı örgütler aracılığı ile süt ürününe çevirterek Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne (ESK) satan üreticilere destekleme ödenir.

c) Besilik erkek sığır (karkas) desteği: Bakanlıkça gerekli görülen hallerde ve üretim maliyeti dikkate alınarak belirlenen dönemlerde, Bakanlık Hayvancılık Bilgi Sistemine kayıtlı, yurt içinde doğmuş, en az 200 kg karkas ağırlığa ulaşan erkek sığırlarını (manda dâhil), mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren yetiştiricilere en fazla 200 baş ile sınırlı olmak üzere, müstahsil makbuzu/fatura üzerinden 2024 yılı için 500TL/baş temel destek ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan yetiştiricilere en fazla 200 baş ile sınırlı olmak üzere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Besi süresini doğduğu işletmede tamamlamış, 1-20 baş arası büyükbaş hayvanı bulunan işletmelerin hayvanları için ilave 4 katsayı.

2) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın yetiştiricilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış yetiştiricilerin hayvanları için ilave 0,3 katsayı.

3) En az 270 kg karkas elde edilen sütçü ırk ve melezzleri hayvanlar için ilave 0,6 katsayı.

4) En az 300 kg karkas elde edilen kombine ırk ve melezzleri hayvanlar için ilave 0,8 katsayı.

5) En az 320 kg karkas elde edilen etçi ırk ve melezzleri hayvanlar için ilave 1 katsayı.

6) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütlere üye olan yetiştiricilerin hayvanları için ilave 0,2 katsayı.

ç) Tiftik üretimi desteği: Üretmiş olduğu tiftiği, Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine (Tiftikbirlik), Tiftikbirlik'e bağlı kooperatiflere, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerine veya Bakanlığa kayıtlı yün işleme tesislerine müstahsil makbuzu karşılığında satan ve Tiftik Kayıt Sistemi veri tabanına kaydettiren üreticilere 2024 yılı için 80 TL/kg temel destek ödenir. Temel destek şartlarını sağlayan üreticilere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir.

1) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın üreticilerin veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış üreticilerin ürettikleri tiftikler için ilave 0,3 katsayı.

2) Anamal tiftiğine ilave 0,7 katsayı.

3) Oğlak tiftiğine ilave 0,9 katsayı.

4) Sözleşmeli üretim kapsamında birinci derece tarımsal amaçlı örgütlerle sözleşme yaparak üretilen tiftik için ilave 1 katsayı, diğer sözleşmeli üretilen tiftik için ilave 0,9 katsayı.

Su ürünleri üretiminin desteklenmesi

MADDE 3- (1) Su ürünleri yetiştiriciliği yapanlara, su ürünleri bilgi sistemine kayıtlı olmak şartıyla, Bakanlıkça onaylı su ürünleri yetiştiricilik belgesine sahip ve su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan işletmelere ürettikleri türler ve üretim şekline göre Tablo 1'de yer alan temel destek ödemesi yapılır.

Tablo 1: Su ürünleri yetiştiriciliği destekleri

Su Ürünleri Yetiştiriciliği	Temel Destek Tutarı (TL/kg)	Teknik Kriterler			
		Proje Kapasitesi 50 Ton/Yıl ve Altı (TL/kg)	Birlik Üyeliği (TL/kg)	Birinci Derece Tarımsal Amaçlı Örgüt Üyeliği (TL/kg)	Kapalı Devre Üretim (TL/kg)
Alabalık, Sazan (kg) 350.000 kg/yıl'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,2	0,60	0,048	0,024	2,40
Yeni Türler (kg) 350.000 kg/yıl'a kadar (350.000 kg dâhil)	3,0	0,99	0,12	0,06	6,00
Midye (kg) 350.000 kg/yıl'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,0	-	0,04	0,02	-
Toprak Havuz (kg) 30.000 kg/yıl'a kadar (30.000 kg dâhil)	1,5	0,525	0,06	0,03	-

a) Temel destek şartlarını sağlayan işletmelerin, proje kapasitesi 50 ton/yıl ve altında olması, üretici birliklerine üye olması, birinci derece tarımsal amaçlı örgüte üye olması ve kapalı devre üretim yapması gibi teknik kriterlere haiz olması durumunda, bu işletmelere her bir teknik kriter için Tablo 1'de yer alan temel destek tutarına ilave belirlenen tutarlarda teknik kriter desteği eklenir.

b) Denizlerde Bakanlıkça belirlenmiş olan aynı potansiyel alanda, aynı baraj gölünde veya bölgelere ayrılmış baraj göllerinde aynı bölge içerisinde, aynı gerçek ve tüzel kişilere ait birden fazla yetiştiricilik işletmesi varsa bu işletmeler tek bir işletme kabul edilerek destekleme ödemesi yapılır.

c) Bir işletmenin desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar; toprak havuzlarda balık yetiştiriciliği desteğinden yararlanacaklar için yılda 30.000 kilogram (30.000 kg dâhil), diğerlerinde yılda 350.000 kilogram (350.000 kg dâhil) ile sınırlıdır.

(2) Bakanlıkça aşağıdaki esaslara göre küçük ölçekli balıkçılık desteği ödemesi yapılır.

a) Geçerli bir su ürünleri ruhsat tezkeresine sahip olan, iç sularda faaliyet gösteren balıkçı gemilerinin tamamı ile denizde faaliyet gösteren 12 metreden küçük boylardaki balıkçı gemilerine; avlanma yöntemi, avlanılan türün ve miktarları ile sosyoekonomik durumlarına ilişkin verilerin toplanması karşılığında, Tablo 2'de belirtilen tutarlara göre gemi başına destekleme ödemesi yapılır.

b) Desteklemeye başvuru hakkı olup, bu Kararın yayımlandığı tarihte balıkçı gemisinin sahibi veya ortağı kadınlara, şahsı veya ortakları adına desteklemeye bizzat başvuru yapmaları halinde, gemi başına ödenecek birim destekleme tutarının %35 daha fazlası ödenir. Bu Kararın yayımlandığı tarih ve sonrasındaki ruhsat değişiklikleri dikkate alınmaz ve %35 daha fazla destekleme hakkı doğurmaz. Geçerlilik teşkil etmeyen durumlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Tablo 2: Küçük ölçekli balıkçılık destekleri

Boy Grubu	Destek Tutarı (TL/Gemi Adedi)
	2025 Yılı
0-4,99 metre deniz ve iç su balıkçı gemileri	5.000
5,0-7,99 metre deniz ve iç su balıkçı gemileri	8.000
8,0-9,99 metre deniz ve iç su balıkçı gemileri	10.000
10,0-11,99 metre deniz balıkçı gemileri ile 10 metre ve daha büyük boylardaki iç su balıkçı gemileri	12.000

Tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesi

MADDE 4- (1) Hayvan gen kaynakları desteği: Hayvan gen kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça uygulanan proje kapsamındaki yetiştiricilere 2024 yılı için Tablo 3'te belirtilen birim tutarlarına göre destekleme yapılır.

Tablo 3: Hayvan gen kaynakları desteği

Hayvan Gen Kaynakları Desteği		TL/baş/kovan/kg
Halk elinde manda ıslahı (anaç manda) (baş)	Boğa ve yılı içerisinde doğuran anaç	6.200
	Yılı içerisinde doğurmayan anaç manda	3.900
Damızlığa ayrılmak üzere seçilen manda (düve tosun) (baş)		5.050
Damızlık erkek materyal (koç-teke) desteği (baş)	Elit sürü	1.100
	Taban sürü	650
Islah programındaki; koyun/ keçi ile yavrularına halk elinde ıslah desteği (baş)	Elit sürü	475
	Taban sürü	250
Halk elinde yerli sığır ıslahı (anaç yerli sığır) (baş)	Boğa ve anaç yerli	6.200
Damızlığa ayrılmak üzere seçilen yerli sığır (düve/tosun) (baş)		5.050
Hayvan genetik kaynaklarını koruma	Büyükbaş hassas koruma (baş)	4.650
	Küçükbaş hassas koruma (baş)	2.350
	Büyükbaş koruma (baş)	2.500
	Küçükbaş koruma (baş)	400
	Arı koruma (kovan)	325
	İpekböceği koruma (kg)	700

Kesinti oranı

MADDE 5- (1) Tarımsal amaçlı örgütlere üyelik/ortaklık şartı aranan destek ödemelerinde, merkez birliği düzeyinde örgütlenmesini tamamlamış ve kendi merkez birliğine üye/ortak olan 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş, kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatif üyelerinin/ortaklarının, hak ettikleri desteklerden "Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme" adı altında Tablo 4'te gösterilen oranlarda kesinti yapılır. Kalan tutar ise yetiştiricilerin hesabına ödenir. Tablo 4'te belirtilmeyen uygulamalar için Bakanlıkça oran belirlenir. Birden fazla merkez birliğine üyeliği bulunan kooperatif üst/bölge birlikleri, destekleme yılı için hizmet bedelinin ödeneceği merkez

birliğine taahhütname verir. Bu taahhütname, merkez birliklerince destekleme yılı başında Bakanlığa gönderilir. Hizmet bedelleri merkez birliklerinden gelen liste ve taahhütnamelere göre ödenir.

Tablo 4: Hizmet bedeline konu destek ve kesinti oranları

Hizmet bedeline konu destek	Kesinti oranı (%)
Büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, arıcılık, besilik erkek sığır, çiğ süt (veri girişi yapan) desteği	%3'e kadar il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden %5'i merkez birliğine (Buzağı desteklemelerindeki suni tohumlama ve yerli sperma kullanımı destek tutarlarından yapılan %3'lük kesintinin %30'u veri tabanı hizmetini sağlayan ilgili merkez birliğine, arıcılık desteğinden yapılan %3'lük kesintinin %25'i merkez birliğine) Kooperatifler üzerinden yapılan desteklemelerde %3'e kadar ortağı olduğu kooperatif birliğine, bu bedelin içinden %25'i kooperatif merkez birliğine
İpekböceği desteği	%20'si ücretsiz tohum sağlayan Kozabirlik'e,
Su ürünleri desteği	%2'si il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden %20'si merkez birliğine, ayrıca su ürünleri yetiştiriciliği desteklemelerinden yararlanılan tüm üreticilerden balıkçılık ve su ürünleri tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere %2 oranında merkez birliğine

(2) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça uygulanan Halk Elinde Hayvan Islahı Projelerinde, ıslah verileri alınan hayvanlar için ödeme yapılır. Verilerin toplanmasına ilişkin giderler projeye katılan yetiştiriciler tarafından, proje hesabına yatıracakları ödemelerle karşılanır. Bu ödemeler, projedeki yetiştiricinin aldığı toplam desteğin, manda ve yerli sığır ıslah projelerinde %15'ini, koyun/keçi ıslah projelerinde %20'sini geçemez. Bu hesaba ilişkin tüm harcamalar Bakanlık talimatıyla belirlenir ve ilgili Birlik/Yetiştirici temsilcisi tüzel kişilik tarafından gerçekleştirilir. Proje kapsamındaki destek ödemeleri, Birlik/Yetiştirici temsilcisi üzerinden yetiştiricilere ödenir. Bu projelerden ayrıca, Tablo 4'te belirtilen hizmet bedeli kesilmez.

Finansman ve ödemeler

MADDE 6- (1) 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü madde kapsamındaki desteklemeler 2024-2025-2026 yıllarında, çiğ süt desteği ve küçük ölçekli balıkçılık desteği 2025-2026 yıllarında uygulanır. Temel desteklerin birim tutarları ve katsayılar Orta Vadeli Program hedefleri dikkate alınarak bütçe imkânları dâhilinde her yıl yeniden belirlenir.

(2) Bu Karar kapsamındaki hayvan gen kaynakları, tiftik üretimi ve ipek böceği destekleri 2024 yılı bütçesinden diğer tüm destekler ile kalan ödemeler 2025 yılı bütçesinden ödenir. Ancak, 2024 yılı bütçe imkânları uygun olduğu takdirde bu ödemelere 2024 yılı bütçesinden de başlanabilir.

(3) Çiğ süt piyasasının düzenlenmesi uygulamasında, ESK tarafından yapılan alım ve satım arasında oluşacak fark, hayvancılık destekleme bütçesinden karşılanır.

(4) Bakanlık; ödemelere esas olacak ürünlerin özelliklerine göre ihtiyaç duyulacak belgeleri belirlemeye ve değiştirmeye, desteklemeye esas başvuru sürelerini belirlemeye, ödemeye esas bu Kararın yürütülmesine ilişkin diğer düzenlemeleri yapmaya, uygulama esaslarını belirlemeye, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşlar ile birlik ve kooperatiflerle hizmetlerinden yararlanmak üzere protokol yapmaya yetkilidir.

(5) Destekleme ödemeleri; tebliğlerle belirlenen ilgili birimler tarafından yapılacak iş ve işlemlerin ardından, ödemeye esas icmallerin elektronik ortamda T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne iletilmesi ile birlikte Bakanlık tarafından gerekli kaynağın Bankaya aktarılmasından sonra yapılır.

(6) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanır. Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne hizmetlerinden dolayı, ödenen destekleme tutarının %0,05'i komisyon olarak Bakanlık bütçesinden ayrıca ödenir.

(7) Bu Karar kapsamında yapılan tarımsal destekleme ödemeleri kamu kaynağı olduğundan hak sahibinin hesabına aktarılmadan önce haciz/icra, temlik ve benzeri işlemler yapılamaz.

(8) Çiftçiler tarafından Çiftçi Kayıt Sistemi müracaatı ve güncellemeleri ile Bakanlıkça belirlenerek uygulanan veteriner biyolojik ürün bedeli, hayvan tanımlama araçlarının bedeli ve bunların uygulama ücretleri çiftçinin muvafakati alınarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından tarımsal destekleme hakedişlerinden mahsup edilir.

Desteklerden yararlanamayacak olanlar

MADDE 7- (1) Bu Karar kapsamındaki desteklemelerden çığ süt piyasasının düzenlenmesi uygulaması hariç kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

Denetim, haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 8- (1) Destekleme ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ziraat odaları, kooperatifler ve birliklerin hizmetlerinden yararlanılır.

(2) Uygulama tebliğinde belirlenen ilgili birimler, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye sebep olanlar ile ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır.

(3) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulur.

(4) Bu Kararla belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler beş yıl süreyle başka hiçbir destekleme programından yararlandırılmaz.

Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar

MADDE 9- (1) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğle belirlenir.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu Kararın;

a) 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan çığ süt desteği ile 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan küçük ölçekli balıkçılık desteğine ilişkin hükümleri 1/1/2025 tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1/1/2024 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu Karar hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.